

det er Prøven, som skal skaffe en selvstændig Virksomhed og værne Haandværkerne imod dem, der ville trænge sig ind etc., det troer jeg kun gjælder om Mesterstykker. (Nimestad: Der er ingen Svendeproe.) Jeg har i det mindste ikke kunnet forstaae, at hvad her er talt om at beskytte den selvstændige Virksomhed og forhindre Capitalen fra at fortrænge Haandværkerne, kan ramme anden Art Proeve end den Proeve, som gaaer ud paa at skaffe en Mand fortrinnsviis Ret til at blive Mester, og dersom det svares dertil: ja, man vil kun have een Proeve, enhver Svend skal have Ret til at blive Mester og optræde selvstændigt, men Proven paa, at han har Duellighed i en vis Haandtering, skal aflægges, førend han tør optræde som selvstændig Person i en Haandtering, saa er det dog for den Enkelte, som vil optræde, en Mesterproeve, og saa maae vi, naar vi betragte den saaledes, ikke betragte den som Svendeproeve, men som Mesterproeve. Der er en overordentlig stor Forskiel derimellem. — Det er gjerne muligt, at man kan sige, at en Svendeproeve kan have nogen virkelig Betydning, at den virkelig kan bevise, at Bedkommende har en Færdighed, der er nyttig, ja maaskee nødvendig for at udføre en vis Haandtering, og at denne Proeve kan اسپæles saaledes, at den kan faae Noget at betyde for denne Duellighed, det er muligt, jeg siger derfor ikke, at den er nødvendig, det skal jeg strax komme tilbage til, jeg siger tværtimod, at den er aldeles overflødig, ja, jeg gaaer meget videre, hvad jeg ogsaa skal komme tilbage til, og siger, at den er hemmende for Udvillingen af de selvstændige Kræfter, den gjør det Samme som al Opdragelse fra Skolen til Manddommen, den ødelægger Talentet og drager Maadeligheden frem; det gjør vor hele lange Skolelærdom fra det 10de Aar til Embeds-

examen, og Svendeproeven er accurat det samme som en Examen; Alt, hvad vi her sige om den, det kunne vi sende til Universitetet og lade dem der tage det til Efterlevelse. Spørgsmaalet bliver altsaa om Mesterprovens Nytte eller Iffenytt. Hvori bestaaer Mesterens Duellighed? Bestaaer den deri, at han selv kan tilvirke, hvad der forlanges, eller bestaaer den deri, at han kan stille sig mellem dem, der kunne tilvirke, og dem, der trænge til Frembringelserne, at han kan skaffe den Ene til at træde i Virksomhed og den Anden til paa en brugbar, nyttig Maade og i rette Tid at faae Udbyttet af Virksomheden? Efter min Overtydning er det Sidste, saavel for Publikum som for Mesteren selv afgjort det Vigtigste; der er ingen Ting farligere for en Mester eller for en Svend, end at friste ham til at troe paa, at hans Færdighed og Duellighed i at udføre et enkelt Arbejde gjør ham skikket til at sætte sig i Spidsen for en Bedrift, at samle det Hele til en Handelsvirksomhed; thi det er nemlig al Production, hvor den selvstændige Mand samler flere Kræfter under sig. Dette er en af Grundene, hvorfor man ikke skal opstille nogen Proeve, som gaaer løs paa at friste en Mand til at troe: ja, naar jeg har gjort den Proeve, er jeg skikket til at sætte mig i Spidsen for en Virksomhed, der skal forene forskellige Kræfter og stille mig mellem Frembringeren og Forbrugeren; men herpaa er det, at ingen Proeve kan aflægges; der er endnu Ingen, der har opfundet en saadan Proeve; thi den Proeve, en Urtekræmmer aflægger paa, at han kan sælge Rosiner, og at han veed, hvor Citronerne groe, har aldrig dannet en god Urtekræmmer, ligesaaalidet som En er bleven en god Snedker derved, at han har kunnet gjøre et skjent Chatol.